

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 2/10269
20 23 Luna 10 Ziua 23

Nr. 10853/2023

19. OCT. 2023

Către: DOAMNA SILVIA - CLAUDIA MIHALCEA,
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data
de 28 septembrie 2023

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, punctele de vedere ale Guvernului referitoare la:

1. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România (Bp. 94/2023, Plx. 313/2023);
2. Proiectul de Lege privind utilizarea responsabilă a tehnologiei în contextul fenomenului deepfake (Bp. 210/2023, Plx. 471/2023);
3. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare (Bp. 196/2023, Plx. 469/2023);
4. Propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie (Bp. 274/2023, Plx. 519/2023).

Totodată, vă transmitem atașat, în copie, punctele de vedere ale Guvernului referitoare la propunerea legislativă privind modificarea anexei nr. 1 la Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 (Bp. 405/2023), propunerea legislativă privind digitalizarea activităților de instruire a lucrătorilor efectuate în procesul de muncă (Bp. 417/2023), propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii privind alocația de stat pentru copii nr. 61/1993 (Bp. 354/2023) și la propunerea legislativă pentru completarea art. 30 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (Bp. 314/2023, L. 408/2023).

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de lege privind utilizarea responsabilă a tehnologiei în contextul fenomenului deepfake*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul deputat PSD Eugen Bejinariu și de domnul senator PSD Robert-Marius Cazanciuc împreună cu un grup de parlamentari PSD, PNL, UDMR, Minorități Naționale (**Bp. 210/2023, Plx. 471/2023**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare instituirea obligației ca realizarea, stocarea și distribuirea pe internet sau difuzarea în mass-media de conținut tip deepfake să fie însoțită de o mențiune vizibilă, precum și calificarea nerespectării acestei obligații drept infracțiune.

II. Observații și propuneri

1. Cu titlu preliminar, precizăm că fenomenul *Deepfake*, ca fenomen aflat în directă legătură cu sistemele de Inteligență Artificială (IA), urmează a fi reglementat la nivel european.

Astfel, Comisia Europeană a formulat o *propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a anumitor acte legislative ale Uniunii (Artificial Intelligence Act)*¹, prin care se are în vedere o abordare pe bază de clase de risc a utilizării sistemelor de AI, propunându-se, între altele, interzicerea sistemelor care prezintă un risc inacceptabil pentru siguranța și drepturile fundamentale ale cetățenilor Uniunii Europene².

De menționat este faptul că, potrivit *propunerii de Regulament* (art. 52 pct. 3), utilizatorii unui sistem de IA care generează sau manipulează imagini, conținuturi audio sau video care seamănă în mod considerabil cu persoane, obiecte, locuri sau alte entități sau evenimente existente și care ar crea unei persoane impresia falsă că sunt autentice sau adevărate („*deepfake*”), trebuie să facă cunoscut faptul că respectivul conținut a fost generat sau manipulat artificial.

Astfel, semnalăm că definiția de la art. 2 (și implicit și reglementarea de la următoarele articole) din proiectul de lege se limitează la a face referire la „*aparența că o persoană a spus sau a făcut lucruri care în realitate nu au fost spuse, respectiv nu au fost făcute*”, definind, de o manieră lacunară, fenomenul în cauză.

Totodată, precizăm că prin *propunerea de Regulament* mai sus-menționată se au în vedere sancțiuni constând în amenzi administrative pentru încălcarea regulilor privind utilizarea sistemelor de IA.

2. În ceea ce privește cuantumul sancțiunilor regăsite în cuprinsul art. 4 alin. (2) și alin. (3) din proiectul de lege, învederăm faptul că, în jurisprudența³ sa, Curtea Constituțională a reținut că sancțiunile contravenționale sunt acele sancțiuni de drept aplicate în limitele prescrise de lege, în mod oportun și proporțional, persoanei care se face vinovată de săvârșirea faptei, orice persoană putând fi sancționată doar o singură dată pentru fapta comisă. *Principiul proporționalității*, atestă că toate sancțiunile principale sau complementare aplicate unui anumit contravenient, într-o anumită situație, trebuie să fie dozate în funcție de gravitatea faptei. *Principiul proporționalității* este apropiat de *principiul oportunității*, ce trebuie respectat în toate cazurile în care agenții

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52021PC0206>

² [https://www.europarl.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU\(2021\)690039_EN.pdf](https://www.europarl.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU(2021)690039_EN.pdf)

³ Decizia nr. 732/2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (5), (6) și (7) și art. 34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor

constatatori competenți sesizează săvârșirea unei fapte de natură contravențională și, procedând la aplicarea unor sancțiuni contravenționale principale sau complementare, trebuie să se asigure că aplicarea acestora se impune și că desăvârșește caracterul represiv și preventiv al sancțiunii contravenționale. În acest sens, învederăm că art. 5 alin. (7) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001* este o aplicație a *principiului unicității aplicării sancțiunii contravenționale (ne bis in idem)*, subiectul de drept neputând fi sancționat decât o singură dată pentru aceeași faptă contravențională, putându-se aplica doar o singură sancțiune contravențională principală și una sau mai multe sancțiuni complementare. Astfel, se poate aplica o singură sancțiune principală, dintre cele reglementate de art. 5 alin. (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*, sau o altă sancțiune principală prevăzută de un alt act normativ contravențional special, dar, pentru protejarea ordinii publice, se pot aplica mai multe sancțiuni complementare, iar acest lucru se datorează naturii sancțiunilor contravenționale complementare.

Totodată, Curtea a reținut⁴ că sancțiunile contravenționale, principale și complementare, au adresabilitate generală și au atât un rol preventiv-educativ, cât și unul represiv și punitiv, reprezentând o formă de constrângere care vizează, în special, patrimoniul făptuitorului. Aplicarea sancțiunilor contravenționale, respectiv sancționarea propriu-zisă a subiectului de drept pentru nesocotirea normelor de drept contravențional, are loc potrivit unor principii, similar sancțiunilor de drept penal. În acest sens, prin *Decizia nr. 197 din 9 aprilie 2019*, paragraful 31, Curtea a reținut că potrivit *principiului proporționalității*, toate sancțiunile principale sau complementare aplicate contravenientului trebuie să fie dozate în funcție de gravitatea faptei. Acest principiu își găsește corespondent în dispozițiile art. 5 alin. (5) și (6) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*, potrivit cărora „Sancțiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite”, iar „Sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei”. *Principiul proporționalității* consacrat de art. 5 alin. (5) și (6) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001* își are originea în dispozițiile art. 53 alin. (2) din *Constituție* care permite restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale numai în măsura în care o astfel de

⁴ *Decizia nr. 152/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9, art. 14 lit. c¹)-f) și ale art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență și a ordonanței de urgență, în ansamblul său, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență, în ansamblul său.*

limitare este necesară într-o societate democratică și este proporțională cu situația care a determinat-o. Or, în condițiile în care sancțiunea contravențională, la fel ca cea penală, implică restrângerea unor drepturi sau a unor libertăți, stabilirea și aplicarea unei sancțiuni contravenționale trebuie să se realizeze astfel încât să fie proporționale cu fapta comisă de contravenient. Proporționalitatea se determină, în baza art. 5 alin. (6) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*, prin raportare la natura și la gravitatea faptei. Această aplicare proporțională trebuie să vizeze atât sancțiunea principală, cât și sancțiunile complementare, iar o astfel de obligație aparține atât organului constatator, cât și instanței de judecată sesizate cu o plângere contravențională. Acest principiu are o dublă valență, întrucât impune obligații atât în sarcina legiuitorului (individualizarea legală a faptei contravenționale, stabilirea limitelor și a criteriilor legale de individualizare a sancțiunii: gradul de pericol social al faptei săvârșite, împrejurările în care a fost săvârșită fapta, modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, scopul urmărit, urmarea produsă, circumstanțele personale ale contravenientului), cât și în sarcina organelor de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunilor corespunzătoare și a instanțelor judecătorești (individualizarea administrativă / judiciară a faptei contravenționale și aplicarea sancțiunii concrete, cu respectarea criteriilor legale de individualizare). Cu alte cuvinte, organele competente să aplice și să verifice aplicarea sancțiunilor contravenționale au obligația să o facă de o manieră proporțională, între limitele stabilite prin actul normativ. Or, pentru a permite organului constatator și instanței judecătorești realizarea acestei atribuții, este necesar ca norma care constituie temeiul sancțiunilor contravenționale să fie clară, precisă și previzibilă, așadar, legiuitorul să își fi îndeplinit obligația de transpunere a *principiului proporționalității*, reglementând norme prin care fapta contravențională este individualizată legal.

3. Totodată, în scopul respectării cerințelor de previzibilitate și accesibilitate a legii impuse de art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, apreciem că era necesară clarificarea sensului noțiunii de „*în cel puțin două acțiuni distincte*” din cuprinsul alin. (3) al art. 4, deoarece, astfel cum rezultă din text, acest aspect reprezintă un element constitutiv al faptei în formă agravantă, astfel încât sunt necesare asigurarea tuturor garanțiilor privind calitatea legii, deoarece, aplicarea sancțiunilor contravenționale, respectiv sancționarea propriu-zisă a subiectului de drept pentru nesocotirea normelor de drept contravențional, are loc potrivit unor

principii, similar sancțiunilor de drept penal⁵, context în care legislația contravențională din România intră sub prevederile art. 6 al *Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

Având în vedere domeniul de incidență al legii, apreciem că se impune un cadru precis de reglementare având în vedere că, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, contravențiile au fost asimilate unei „*acuzatii în materie penală*”, astfel cum rezultă⁶ din Hotărârile din 4 octombrie 2007, 16 februarie 2010 și 3 aprilie 2012, pronunțate în *Cauzele Anghel împotriva României*, paragraful 51, *Albert împotriva României*, paragraful 33, *Nicoleta Gheorghe împotriva României*, paragraful 26, și din deciziile de admisibilitate din 28 iunie 2011 și din 13 martie 2012, pronunțate în *Cauzele Ioan Pop împotriva României*, paragraful 25, și *Haiducu și alte 16 cereri împotriva României*, paragraful 11.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Guvernul susține adoptarea acestui proiect de lege cu propuneri și observații.

Căstima,
Ion-Merze/CIOLACU
PRIM-MINISTRU

**Domnului deputat Alfred-Robert SIMONIS
Președintele interimar al Camerei Deputaților**

⁵ Decizia Curții Constituționale nr. 152 din 6 mai 2020, mai sus citată.

⁶ a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 736 din 8 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 47 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 315 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, paragrafele 20 și 22.